.....

kod pracy ucznia

.....

pieczątka nagłówkowa szkoły

KONKURS Z GEOGRAFII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

ETAP SZKOLNY

Drogi Uczniu/Droga Uczennico,

witaj na I etapie konkursu z geografii. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 10 stron i zawiera 18 zadań oraz brudnopis.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.
- Obok każdego numeru zadania podaną masz maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.
- Pracuj samodzielnie. Postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.
- Nie używaj korektora, długopisu zmazywalnego. Jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.

Powodzenia!

Czas pracy:

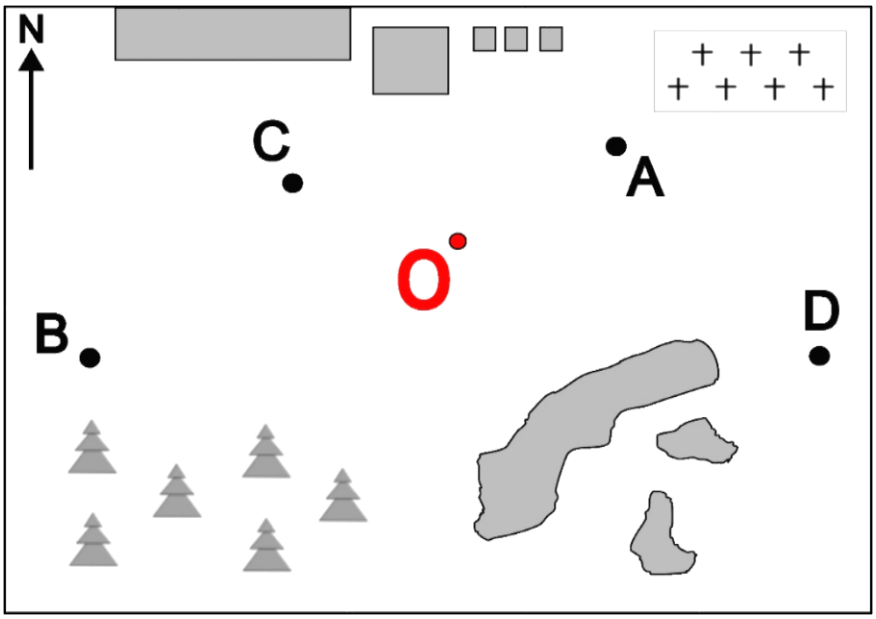
60 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania:

95

Zad. 1 (0-1 p.)

Turysta stoi w punkcie O. Obserwuje obiekt, do którego azymut wynosi ok. 120°. Jaki to obiekt? Zaznacz dobrą odpowiedź.

a) A b) B c) C d) D

Zad. 2 (0-2 p.)

Odległość między punktami X i Y na mapie w skali 1:250 000 wynosi 8 mm. Oblicz odległość rzeczywistą między tymi punktami. Wynik podaj w km.

Obliczenia są obowiązkowe.

Miejsce na obliczenia:

.....

.....

.....

.....

Odp. .....

Zad. 3 (0-5 p.)

Dopasuj szczyt (masyw) do pasma górskiego. Wpisz właściwą nazwę pasma górskiego do odpowiedniej komórki w tabeli poniżej.

Pasma górskie do wyboru (jest ich więcej): *Beskid Niski, Beskid Śląski, Beskid Żywiecki, Bieszczady, Góry Stołowe, Karkonosze, Pieniny, Tatry.*

Szczeliniec Wielki	Babia Góra	Lackowa	Trzy Korony	Barania Góra

Zad. 4 (0-2 p.)

Kozi Wierch leży w Tatrach Wysokich. Przyjmuje się, że jest najwyższą górą leżącą w całości na obszarze Polski. Oblicz wysokość bezwzględną Koziego Wierchu wiedząc, że wysokość względna Rysów (po stronie polskiej) w stosunku do Koziego Wierchu wynosi 208 m. *Obliczenia są obowiązkowe. Pamiętaj o właściwych jednostkach.*

Miejsce na obliczenia:

.....

.....

.....

.....

Odp.: Kozi Wierch liczy .....

Zad. 5 (0-4 p.)

Współrzędne geograficzne Tarnicy (1346 m n.p.m.) wynoszą 49°04'N oraz 22°44'E. Rozciągłość południkowa między Tarnicą a Babią Górą (1725 m n.p.m.) wynosi 0°30', zaś rozciągłość równoleżnikowa między tymi szczytami to 3°12'. Określ współrzędne geograficzne Babiej Góry. *Obliczenia są obowiązkowe.*

Miejsce na obliczenia:

.....

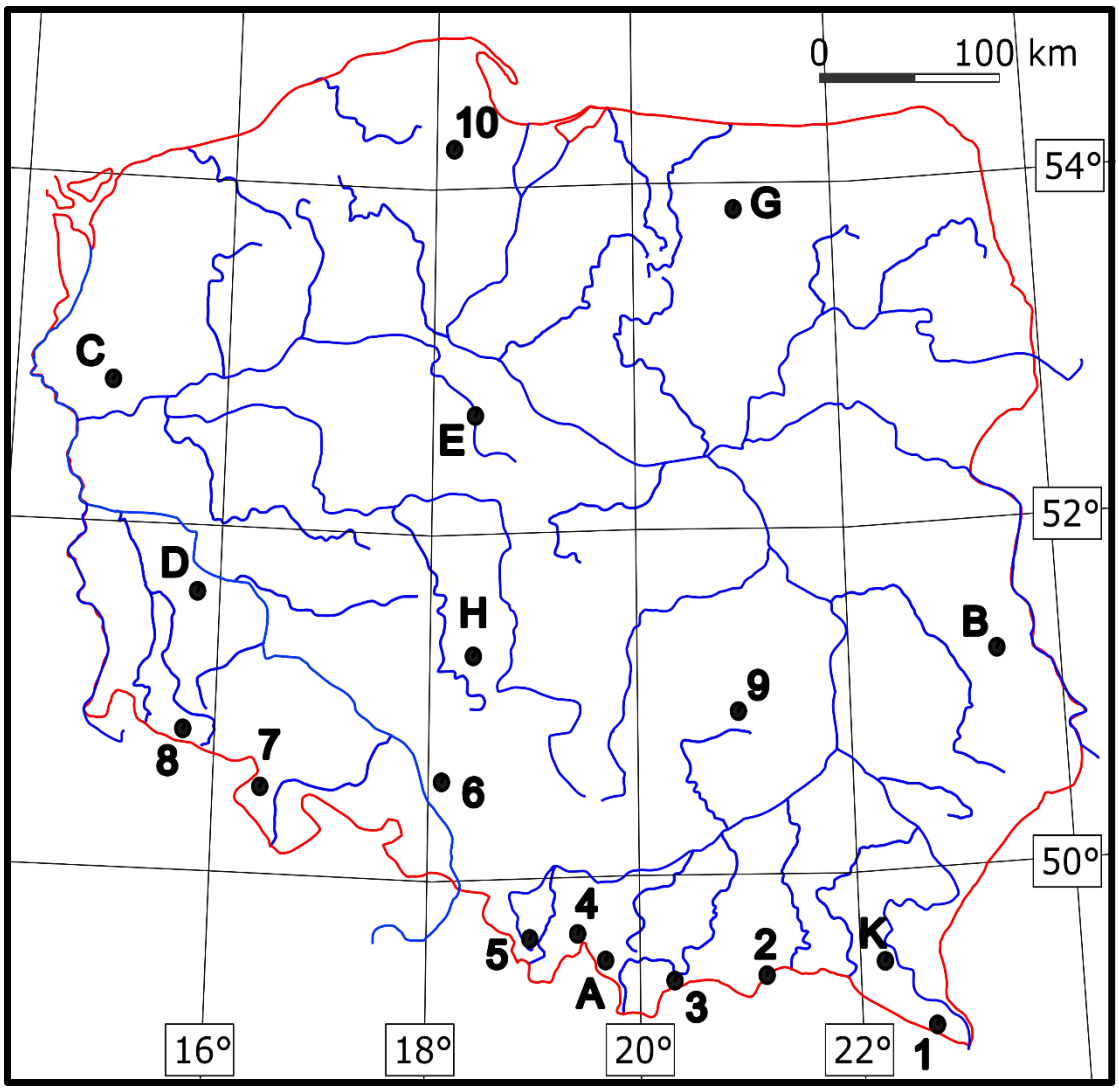
.....

.....

.....

Odp. Szerokość geograficzna Babiej Góry wynosi ……., zaś długość geograficzna to …….

W zadaniu 6 i 7 wykorzystaj poniższą mapę Polski.

Zad. 6 (0-5 p.)

Na podstawie mapy oraz własnej wiedzy wskaż jeden obiekt oznaczony dużą literą, którego dotyczy opis. Przy wykonywaniu zadań odnieś się do Łysicy (50°53'N, 20°54'E). **Właściwą literę z mapy wpisz do odpowiedniej komórki w poniższej tabeli.**

a) leży w zlewisku Morza Czarnego
b) Słońce wschodzi tam ok. 24 minuty później, niż na Łysicy
c) leży w innej strefie czasu strefowego, niż Łysica
d) leży na tym samym południku, co Łysica
~~e) jego współrzędne geograficzne wynoszą 50°44'N, 15°44'E~~

Odpowiedzi:

Zadanie	**6 a**	**6 b**	**6 c**	**6 d**	**~~6 e~~**
Litera na mapie					

Zad. 7 (0-10 p.)

Rozpoznaj szczyty na mapie Polski. Wpisz ich nazwy do tabeli obok właściwego numeru.

Nr	Nazwa	Nr	Nazwa
1		6	
2		7	
3		8	
4		9	
5		10	

Szczyty do wyboru (nazwy nie mogą się powtarzać)*: Babia Góra, Barania Góra, Cergowa, Dylewska Góra, Góra Św. Anny, Jaworzyna Krynicka, Lackowa, Łysica, Ogrodzieniec, Opołonek, Rysy, Suchy Obycz, Szczeliniec Wielki, Szeska Góra, Śnieżka, Śnieżnik, Tarnica, Trzy Korony, Wielka Sowa, Wielki Dział, Wieżyca.*

Zad. 8 (0 - 10 p.)

Wykorzystując własną wiedzę oraz informacje z literatury dodatkowej wybierz właściwe uzupełnienie zdań (spośród wskazanych propozycji). Wskaż (podkreśl lub zakreśl) jedną pasującą odpowiedź.

Góry *fałdowe / tektoniczne / wulkaniczne* powstają w wyniku zderzania się płyt litosfery. W tym procesie warstwy skalne zostały wypiętrzone. Przykładem gór o takiej budowie są Karpaty. Powstały one w wyniku fałdowania *hercyńskiego / alpejskiego / kaledońskiego* w erze *paleozoicznej / kenozoicznej / mezozoicznej*. W tym samym okresie czasu obszar Sudetów uległ tzw. *denudacji / krasowieniu / odmłodzeniu* rzeźby. Tatry Wysokie zbudowane są głównie ze skał magmowych, z przewagą skał *piaskowcowych / granitowych / bazaltowych*. Podczas ostatniego zlodowacenia, które miało miejsce w *plejstocenie / holocenie / paleogenie,* rzeźba terenu w wyższych partiach górskich uległa przekształceniom. Działalność lodowców górskich zaznaczyła się szczególnie w dolinach, przekształcając je z dolin rzecznych *U-kształtnych / V-kształtnych* w doliny *U-kształtne / V-kształtne.* Jednym z przykładów doliny *U-kształtnej / V-kształtnej* jest Dolina Roztoki w *Karkonoszach / Tatrach Wysokich / Bieszczadach.*

Zad. 9 (0-5 p.)

Zadanie dotyczy wiatru lokalnego występującego m.in. w Tatrach. Określ następstwo zdarzeń związanych z powstawaniem tego wiatru. W odpowiedzi wpisz właściwe litery *(uwaga - określeń jest za dużo).*

A. Tworzy się suchy i porywisty wiatr
B. Powstaje duża różnica ciśnienia atmosferycznego między północnymi a południowymi stokami gór
C. Kierunek wiatru ulega odchyleniu na NW
D. Powstawanie chmur i opadów
E. Powietrze wznosi się i ochładza średnio 0,6° na 100 m wysokości
F. Powietrze po stronie zawietrznej zmienia temperaturę średnio 1° na 100 m wysokości
G. Po zboczach spływa wilgotny i ciepły wiatr

Odp.: ..... ➡ ..... ➡ ..... ➡ ..... ➡ .....

Zad. 10 (0-3 p.)

Wskaż 3 powody wpływające na trudniejsze warunki dla rozwoju rolnictwa na terenach górskich.

1. .....
   .....
2. .....
   .....
3. .....
   .....

Zad. 11 (0-5 p.) *Zadanie zostało anulowane.*

Do opisu obiektu przyporządkuj właściwą nazwę miejscowości, w której on się znajduje. Nazwę wpisz do tabeli.

Opis	Nazwa
Barokowa kaplica murowana, której ściany pokrywa ok. 3 tys. czaszek i kości ludzkich, ofiar wojen oraz epidemii.	
Rezerwat archeologiczny chroniący zespół neolitycznych kopalni, obiekt z Listy UNESCO.	
Cerkiew p.w. św. Paraskewy, jedna z najstarszych i najpełniej zachowanych w Polsce, wpisana na Listę UNESCO. Leży w powiecie lubaczowskim.	
Klasztor Świętych Marty i Marii. Jest najważniejszym miejscem kultu prawosławnego w Polsce.	
Rezerwat archeologiczny będący osadą kultury łużyckiej. Wzniesiony na planie owalu. Leży w woj. wielkopolskim.	

Nazwy do wyboru: *Biskupin, Blizne, Bohoniki, Chęciny, Dębno Podhalańskie, Duszniki Zdrój, Grabarka, Jaszczurówka, Krzemionki Opatowskie, Książ, Kudowa Zdrój, Ogrodzieniec, Radruż, Tarnowskie Góry, Ujazd.*

Zad. 12 (0-4 p.)

W Polsce istnieje ponad 4 tys. sztucznych zbiorników wodnych. Znaczną ich część uruchomiono przed II wojną światową, w tym najstarszy zbiornik wodny na obszarze Polski – Jezioro Zygmunta Augusta (utworzone w połowie XVI w.) na Nereśli.

Dopasuj nazwę zbiornika wodnego do rzeki, na której go zbudowano. Wpisz do tabeli nazwę rzeki.

Jezioro	**Rzeka**
Włocławskie	
Czorsztyńskie	
Solińskie	
Goczałkowickie	

Zad. 13 (0-4 p.)

Uzupełnij tekst brakującymi stwierdzeniami.

a) Zespołowy spływ pontonem po rwącej rzece, gdzie uczestnicy wspólnie wiosłują i omijają przeszkody, by pokonać nurt, skały i bystrza to ……. .
b) Zmiany w sposobie organizacji pracy oraz w strukturze produkcji przemysłowej to ……..…. .
c) Miara wydajności uprawy roślin, wyrażana najczęściej w dt/ha to …… .
d) Liczba osób korzystających z noclegów na 100 mieszkańców danego obszaru to ……..… .

Określenia do wyboru:

rafting, kanioning, surfing, zbiory, wskaźnik jakości upraw, plony, restrukturyzacja, reindustrializacja, prywatyzacja, wskaźnik intensywności ruchu turystycznego, wskaźnik nasycenia infrastrukturą turystyczną, wskaźnik zrównoważonej turystyki

Zad. 14 (0-5 p.)

Spośród podanych zdań <u>wybierz te</u>, które zawierają <u>błędne informacje</u> (podkreśl lub weź w obwódkę właściwy podpunkt).

a) Spadek pogłowia owiec od końca XX w. spowodowany jest zmniejszonym zapotrzebowaniem na wełnę, mięso i mleko.
b) Oscypek i bundz wyrabiany jest z mleka koziego.
c) Chodaki to tradycyjne obuwie skórzane noszone m.in. przez górali.
d) Duże znaczenie w produkcji roślinnej w górach ma uprawa pszenicy i żyta, ze względu na ich małe wymagania klimatyczne i glebowe.
e) Lasy bukowe Karpat to najmłodszy wpis na liście UNESCO.
f) Obszary górskie mają bardzo dobre warunki do uprawiania tzw. *city-break.*
g) Obszary górskie charakteryzuje ryzyko nagłych powodzi.
h) Góry w Polsce mają najlepsze warunki dla rozwoju energetyki wiatrowej.

Zad. 15 (0-3 p.)
Wskaż 3 wybrane negatywne skutki nadmiernego rozwoju turystyki w Tatrach.

1. .....
   .....
2. .....
   .....
3. .....
   .....

Zad. 16 (0-7 p.)

Dopasuj podane poniżej określenia i nazwy do właściwego parku narodowego. Wpisz wybraną nazwę do pustej komórki tabeli.

Tatrzański Park Narodowy	Bieszczadzki Park Narodowy	Karkonoski Park Narodowy
	xxx	xxx
xxx	xxx	xxx

Określenia i nazwy do wyboru (jest ich więcej):

Czerwone Wierchy, Góra Świętej Anny, Hala Gąsienicowa, Jaskinia Raj, połoniny, Rozsypaniec, Śnieżka, Śnieżne Kotły, Wielka Siklawa

Zad. 17 (0 – 10 p.)

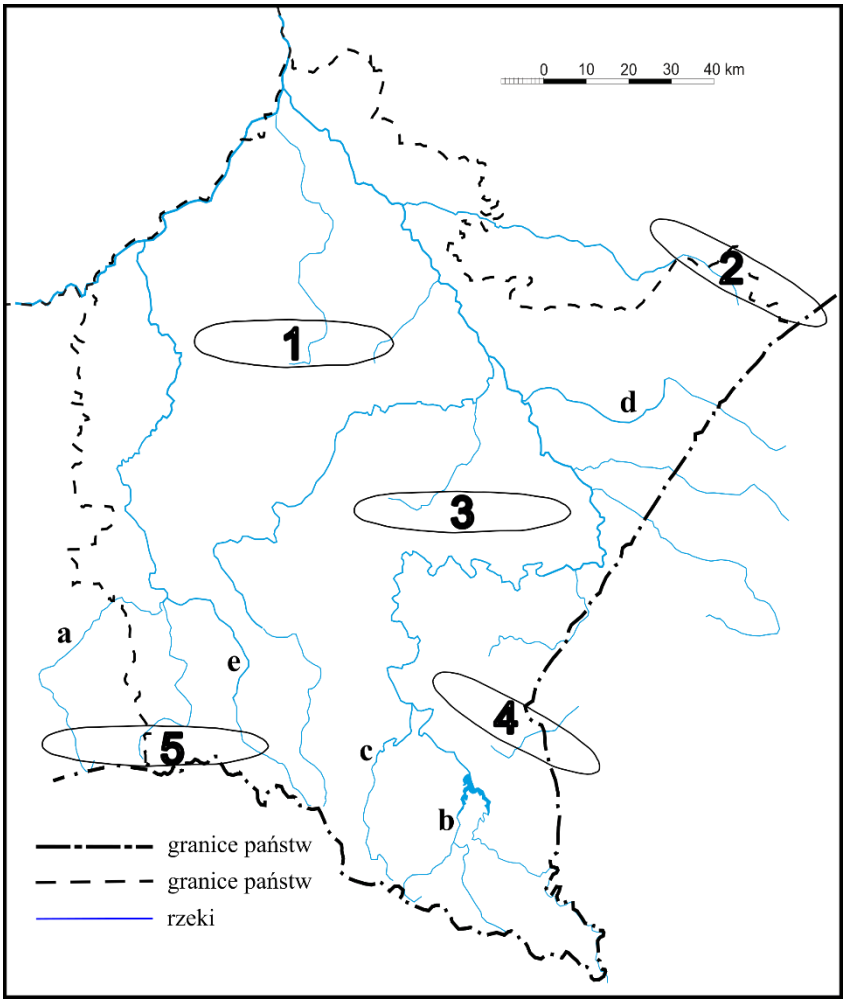
Oceń prawdziwość zdań. Wykorzystaj m.in. wiedzę z literatury dodatkowej. Wpisz znak X w odpowiedniej komórce tabeli.

Lp.	Tekst	P (PRAWDA)	F (FAŁSZ)
1	Krzyż na Giewoncie został umieszczony w 1901 r. i mierzy ok. 25 m wysokości.		
2	W Polsce znajduje się ok. 10% całej powierzchni Tatr.		
3	Przełęcz Liliowe oddziela Tatry Wysokie od Tatr Bielskich.		
4	Najwyższym szczytem Tatr Zachodnich jest Staroroboci̇ański Wierch.		
5	Kulturowy wypas owiec chroni środowisko naturalne Tatr przed degradacją przez turystów.		
6	Jedną z konsekwencji wiatru halnego są lepsze warunki dla rozwoju turystyki zimowej.		
7	Granica wiecznego śniegu w Tatrach przebiega na wysokości ok. 2300 m n.p.m.		
8	Budowa geologiczna Tatr Zachodnich sprzyja procesom krasowym.		
9	Wielka Jaskinia Śnieżna liczy ok. 24 km.		
10	Trzon granitowy Tatr powstał w karbonie.		

Zad. 18 (0-10 p.)

Rozpoznaj obiekty zaznaczone na mapie województwa podkarpackiego. Wpisz ich nazwy do tabeli. *Nie uznaje się nazw ogólnych (Kotlina Sandomierska oraz Karpaty).*

Rzeki		Krainy geograficzne	
a		**1**	
b		**2**	
c		**3**	
d		**4**	
e		**5**	

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*